

تاریخ مجری ۱۳۳۲

نومرو ۶

تاریخ خرومی ۱۳۲۹

صاحب امتیاز و مدیر مسؤولی:
حسین شاهی

خبر الکلام

سر مجری:
احمد شیرانی

۲۵ محرم

۱۲ کانون اول

ماقل و دل

[پنجشنبه کونلری]

قل الحیر والافاسکت

[نشر اولنور]

ینه بو سینه مهیندرکه عربستانک جهات مختلفه سنده ساکن اولان عربلر ؛ افصح اللغات اولان لغت قریشیه نکه آهنگ فصاحتندن آیریله رق یکدیگرلرینک لسانندن اگلایمیه جق درجه ده لهجه لری تشنت و تفرقه اوغرامش وعادتا لسان قرآن بوکون السنه منسیه تاریخیه صرسته کیرمه که یاقلاشمشدر .

مدنی و مترقی ملت لک تدریس و تحصیل لسان خصوصنده تعقیب ایلدیکی ساده و عملی اصوللری تعقیب ایله عربجه نی صارماشیق اوتی کی طول . شیق نظریات و سفسطیایدن قور تارارق اساسی ، متعلم ، سهیل و تطبیق برصورتده تدریس ایچون لازمکن تدا بیرک اتحاد اولومسی لزومی داعاییتدیکن زمان بعض طار قافالی ، قصیر البصره کوره نی ترک ایده میان ، قدما برستلرک هجوم و عساکرت معنده لری نه معروض قالیوروز . حالبوکه ایضاحات سالفه منبراز دقت و بیطرفی ایله محاکمه ایدیلیرسه نقطه نظر منزه حقی اولدیغمنز تسلیم اولنور . اسلافه احترام ایدرز ، فقط بو احترام ؛ بزی کوردیکمنز نقائصی سویلکندن و دوشوندیکمنز حقایق یازمقدن هیچ بر زمان منع ایده من . ذاتاً بو غزیه نی تأسیس و نشر ایلکده کی مقصد لرینک بری ده قدیم اولسون حادث اولسون منافع عمومی اسلامیه به مغایر ایقاع ایدی لان خطیبائی عقلمنزک اirdیکی قدر تنقید ایتمکدر ، اکر یا کیلورسوق معاصر لرمزک اثبات یلیرنی رجا ایدرز .

حسین شمعی

دین و ترقی

« دین مانع ترقیدر ! » شمعی به قدر بونی پک چوق بیچارکانک آغزندن ایشیدییوروز . ایشته بو حال پک چوقلرینک برستله یی لایقیله

رسمیه نکه مدخلدار اولدقلری شهسزدر . بوکی شرائط و قفیه نی الفا ایلک منفعت عمومی اسلامیه موافقدر اعتقادندیز . هرکسک ورد زبانی اولان شرط وقف تبدیل اولونماز سوزینه قارشى دیرز که بوکی شروط و قفیه سببیه حصوله کان نا اهلارک و مثلاً جاهل و کربه الصوت برخطیک یوزندن یوز بیکارجه اهل اسلامک کنهه کیرمسندن ایشه آنی عزل و مناسبتی تعیین ایله یالکنز برکتینک کنهه — اکر وارسه — کیرمی الیق و اوفق اولدیغنده شهیه یوقدر .

خطبه لریک دیاریمزده روحمنز و تأثیرمنز قلماسنک بر سبب دیگریده عربجه نکه تدریس و تحصیلنده تصادف ایدی لان مشکلاتدر . عربجه نی اوکرتک ایچین و قتیله یاییلمش نظاممنز ، انظاممنز ؛ مغلق ، مشوش ، فائده منز تعلیلات و نظریات ایله طول . ایچندن چیقلماز قواعد کتابلرندن بشقه منتظم ، منقح ، مهذب ، سهیل و عملی برصورتده یازیلش ، تحصیل لسان عربیه خادم کتابلر هنوز علمای اسلام طرفندن وجوده کتیرلمشدر . بومشکلاته انضمام ایدن اصول تدریس و تحصیلک سقامتیده عربجه تحصیلنی عادتا محال درجه سنه کتیرمشدر .

علمامنز بر از اطرافلری نه باقوبده مدنی ملت لک لسانلری تدریس و تعمیم ایچین نه کی اصولار تعقیب ایلکده اولدقلری نه عطف نظر دقت اتمک کلفتی بیه اختیار ایتدی لر . ایشته بویه کتابلرک مقفودی و تحصیل لسان خصوصنده تعقیب اولونان اصولک سقامت و شاقی سببیه درکه دکل تورک بلادنده حتی دیار عربیه بیه عربجه نکه تحصیل بر امر صعب حالی آلمش و مصر و شام کی بلاد عربیه نکه مرکز لرنده اولاد عربک بیه عربجه نی تحصیل ایده بیلمه می بر چوق سنه ل انا لاف ایلسنه متوقف بولونمشدر .

تدقیق ایتمدن، تدقیقه اقتداری بولندن مهم اولسون اولسون در حال اونك حقنهده قطعی بر حکم ویرمسندن نشأت ایدیسوز. طبیعی بوسوزی سولیلنلرک مقصدی کندیلر نجه برسبه مستنددر. عجباً بوسبب نه اوله بیلور؟ بونی آکلامق غایت مشکل برشی عد اولنه ماز. بو خصوصده احکام دینییه و بالخاصه عبادت قسمته کوردکاری تکلیفات شرعییه بی سبب عدایدنلر بولندی بی کی لاعلی اتعین دیندار اولمق بر قید ایله مقید بولمق دیمک اولدیغنی و بوسورتله مقید اولان بر کیمسه دن سر بستمجه بر حرکت انتظار ایدله میه جکی و بناء علیه هریشی اجرا ده لازم کلان سربستی نامک مفقودیتی ترقی به مانع اوله جغنی دوشونورلر. بونی بوسورتله دوشونلر عجباً شمعی به قدر ترقی نامنه نیا بمشدر بر صاچلر مزی اوزانه رق، موده به موافق البسه لر کیمکه و بیچاره فقیر مملکت مزده بولنان بش اون غروشی بوقیافت مقبلد لکیله اورولانک اویسوک مؤسسه لر به قاید بر مقبله اکر کندیمزی ترقی ایتش، و هیچ اولماز سه ایتمزده بولنان بر قمم خلقه نظر آ ترقی ایتش عد ایدیورسوق - که دائماً بویه عد ایدرز - شایان مرحت بر حالده بولنش اولما می یز! بو سوز لرله مطلقاً ماضی به عودت لازم کلدی بیکی سولش وقیافت ابتدائیه مزی بهمه حال محافظه ایتمکی دوشون طارقه نایلرک اثر نه افتفا ایتش اولیورز ظن ایدموز، اکر تقلید ایدمک ایسه که به مطلقاً ایتمی یز - یا لکنز قیافتلری و ذوقه، صفایه عائد شیلری دکل بالجله احوالی تقلید ایتمی یز. عجباً بزی کوندن کونه یونقمده اولان بواسطیای اقتصادینک جدی بر صورتده چاره دفعی تأمل ایدن قاج کیشی به تصادف ایده رز؟. بوملنلرک اجرا آنلری، علوم و فنون

و بولنلرک محل تطبیق اولان صنایعهده قطع ایتدکاری مراحل مدده عجباً قاج کیشی بی علاقه دار ایدر. هیچ شبهه یوق که نه، دین مانع ترقیدر ظننده بولنانلریمزی نده هرشیدن بی خبر اولدینی حالده: «شویه یامامک دینمیز اولورسکز، بویه سولیک دینمیز اولورسکز» دین و موضوعانی صورت قطعیهده علم اوزرینه مؤسس ودلائل و براهینی اویله سطحی و بسیط معلومات ایله تماماً تقدیر ایدله میه جک قدر فلسفی و یوکسکک اولان مقدس و عالی بر دینی یاریم یامالاق برلسان ایله واونستده محدود بر علم ایله ادراک ایدمیلدی بیکی ظن ایدره رک کندیسندن بشقه سنک هیچ برسوزینی قبول ایتمیان و حتی دیکله میان بیچارکانی علاقه دار ایدر. ذاتاً بو «مانع ترقی» لفظ منحوسنک بومستکره جبرانک حصول نه همدمه مع التأسف منور فکری اولمغه چالیشان بعض کنجارجنرک آره سنده حصول نه یکانه سبب بر طاقم بی اقتدار کیمسه لرک اساساً اردا کاید. مدکاری شیلر ده معلملک ایتملیدر. برحاله مکنتبنده علم کلام تدریس ایدن بر ذاته طلبه دن بری طرفندن وحدانیت صمدانیه نک اشائی بحثنده صوریلان بر سؤالکینه او معلم اوزرنده هیچ شبهه مزی جواب ویرمه چکندن دولانی درین برهیجان حصوله کثیره رک «صورما کافر اولور. سک» مقابله سته هدف اولدیغنی بر کره دوشونه جک اولورسوق اساساً معلملرندن بشقه بر واسطه تدقیق و تتبعه مالک اولیان طلبه نک بر درجه به قدر معذور اولدقنلری اعتراف لازمدر. اکر بولنره قطعی بر صورتده دیکر اوقودقلری درس لر کبی واضح و مقنع دایللر ایله احکام دینییه و اعتقادیه آکالاتیه جق اواسه، و اوسورتله آکالاتیه بیه جک معلملر بوانسه هیچ شبهه یوق که

غیر وارد بر صورتده متزاید آ دوام ایده کلان
 بو « مانع ترقی » ظننک اوکی آلتش اولور .
 مابعدی وار محمدشدی

روایده ارشاد

عقدۀ بردم زمانی من چنان
 هرچہ را آید بسر سازد زمان
 کمطر یقم کرده بد این بدخیال
 هرزه میگویم ازین رو پردهان
 تابدانی از جهاد ادم پیام
 گفتہایم میکنم اینجا عیان
 « هرزه »

عهد قهرم بسته فهمیدم زمان
 میدهد هر صبح شام زهر جان
 کر بگویم از غمی دورم بدار
 بر سرم صد غصه انبار همان
 لایها کردم ولی سودم نداد
 مشتها زد چون کشادم بردهان
 از که خواهم من رها کشتن زبون
 بر دهن مهرم بلب آمد روان
 « ارشاد »

خفته بودم در شبی دیدم بخواب
 هاتقم کوید چرا داری فغان
 هاتقا ! گفتم مرا رحمی کنید !
 میزند دندان چون دودم زمان
 در سخن آمد همی کوید بکوش
 معتقد شو از سرائر کفن زبان
 از خدا پیدا شود هستی شان
 پس رضا باید مگو سازد زمان
 دست ایزد می نویسد برجین
 هر چه را آید بسر خود رو بخوان
 از ندهایش دلم شد لوزه دار

قلت عفوم کن خدایا ! الامان

*

نکته دارد هر سخن غافل مباش
 غافلی هرگز نباشد نکته دان
 از که آموزی بگو احدا نکات
 شعر شیرانی چه ترشد شاعران !

احمد شیرانی

هامش

بومنظومه متشاعرانه می کوز لجه ترجمه ایدن
 ذاتہ اوچ آیلق غزنه کوندره جگمزی وعدایلر ز .
 ۱ . ش

— درس انتباه ، حس انتقام — [*]

ای مقدس وطن یاور لری ؛ هپ دیگایکیز ؟
 سوزیمی هر بریکز آیریجه از برله یکز . .
 بوکون الک سوکیلی طور اقلریزدن روم ایلی ،
 ایکی دوشمان آلینه کچدی ناصل ؟ یک آجیلی .
 اویرک هر قاریشده بابامز ، قارداشمز
 یاتیسور قانلی کفنه ، بوکا یانسین جانمز
 و دیورلر « قوشیک ای اولادیمز ، دینداشمز ! .
 زه لطف ایله یکیز دوشمانه بر صالدیریکز
 بز ی پدس چیزمه لریله یتشور چیکنه دیلر ؛
 بز ی بیک درلو اذیتله شهید ایلدیلر
 سزه عبرت اوله ورق اکلاتیرز دردمنی ؛
 شهدای وطنز ، غمی آلیر سینه منی ؟
 آچیکیز دیده کزی کسب کالات ایدیکیز ! . . .
 آتیه کزدر ، وطنه جان ایله خدمت ایدیکیز !
 نه دیور بو وطن ! ای سوکیلی تورکلر ، باقیکیز !
 « بی سز ؛ جهل ایله دوشمانلره ترک ایلدیکیز
 اگر اواسه بدی سزک هر بریکزده عرفان
 تیه لرمیدی بتم سینه می آلیق یوان
 [*] قره آغاچ قریه سی کرسینده ،